

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe un semestru . . . 12
Pe o lună . . . 2

Anul de Duminică

Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Anul de zi pentru Ro-
mânia și strălăitate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2-3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

O izbândă a progresului.

Civilizația omenească a reușit alaltăieri un mare succes. Francezul Blériot a trecut cu aeroplanul canalul Mânecei.

În mijlocul frământărilor și luptelor noastre de o zi, în mijlocul mizeriei noastre mărunt politice, știrea aceasta ne atinge și ne oprește, cum o poezie, un cântec frumos ne înalță și ne extaziază ridicându-ne pe o clipă peste mizeriile existenței noastre individuale. E pare-că sunetul unei muzici depărtate și din sfere care ne străbate la ureche, muzica viitorului de civilizație și de progres uriaș, perspectivele nesfârșite și atât de ademenitoare ce ni-se deschid în succesul lui Blériot.

După o grea trudă spiritul omenesc a cucerit o nouă culme a progresului. De aici el își rotește ochii și îndrăzneț își avântă deja privirile spre nouă culmi, sfâșind cu gândul pîcla fumurie a depărtărilor fără margini, cuprinzând alte orientări tot mai largi, tot mai nebănuite cari înfiorează și amestecă pe cei deprinși a umbla pe jos, dar îmbată și atrag cu putere pe cei obișnuiți a merge din culme în culme.

Privitorii cari au văzut sosind aeroplanul lui Blériot pe coasta engleză au avut impresia că o pasere mare, una din uriașele făpturi înaripate ale vremurilor antediluviane sosește cu o iuțeală amețitoare venind ca dintr-o lume streină spre țărâm. Aeroplanul lui Blériot e solul unei noi epoci a civilizației omenești. De sigur succesul lui nu este definitiv, și va avea nevoie de o lungă și grea muncă de desăvârșire. Dar el este cea dintâie izbândă pozitivă, cea dintâie dovadă palpabilă ce se face că o comunicație prin aer peste întinsul câmp al mării e cu putință.

Nu se pot prezice efectele succesului lui Blériot. De două sute de ani încoace cuceririle tehnice sporesc neîncetat. Ele au contribuit în partea lor cea mai mare la prefacerea lumii a întocmirilor ei sociale, economice și politice, la transformarea vederilor, gândirii și mentalității noastre întregi. Ca și aeroplanul lui Blériot trecem, cu o iuțeală amețitoare în timp scurt peste uriașe întinderi ale progresului omenească peste cari în alte împrejurări am fi trecut cu mult mai încet.

Cari vor fi rezultatele noii invențiuni care și de data asta a fost rezervată spiritului francez, veșnic în fruntea civilizației omenești?

Dar cine ar putea să prevadă revoluțiunile pașnice dar radicale prin cari vor trece spiritul omenesc și toată întocmirea și organizarea vieții și muncii sale? Un lucru este însă sigur. Progresul neîncetat, perfecționarea necontenită a vieții omenești, a formelor ei, va trebui să producă o schimbare și în fondul ei. Viața noastră, gândirea și mentalitatea noastră va trebui să ajungă tot mai bună, mai blândă, mai îngăduitoare și mai dreaptă.

Principiile de dreptate, toleranță și loialitate vor trebui se triumfeze, nu în viața indivizilor numai, ci și în viața popoarelor. În fața celui mai desăvârșit progres al formelor, o înapoiare a fondului, barbaria nedreptății și apăsării nu a unui individ numai, ci a unor popoare întregi, e cu neputință să se menție.

Iată pentru ce avem un motiv îndoit de a saluta cu bucurie noul triumf al progresului al cărui erou este azi francezul Blériot.

Criza guvernului francez.

Viața parlamentară în Franța se manifestă într'un mod cu totul particular. Nicăieri ca la Paris nu se petrec atâtea schimbări politice subite. La Londra, la Berlin și în alte centre politice se cunoaște de cu vreme când parlamentele vor să producă o schimbare în guverne. Partidele politice prepară atacurile cu premeditație și în afară de parlament, desemnează anume chestiunea, care este destinată a deveni bățul în roata guvernului și opiniunea publică arareori este surprinsă de căderea unui guvern.

Cu totul altfel se petrec lucrurile în Franța. Nici un guvern francez nu poate avea o absolută certitudine, dacă va ajunge și ziua de mâine, nici atunci nu când, voi să cunoască părerea parlamentului, pune chestiunea de încredere și acesta răspunde afirmativ. La Paris s'a întâmplat a seori că votul de încredere al parlamentului a fost urmat peste vre-o câteva zile de căderea guvernului.

Bărbații politici francezi conducători sunt distinși strategii și străluciți oratori. O constelațiune de împrejurări produsă în mod incidental folosită cu dibăcie și iscusință de un adversar al guvernului, vre-o câteva discursuri aprinse și măiestre pronunțate în adunarea deputaților totdeauna impresionabili, au frânt adeseori gâtul guvernului, fără ca cineva să se aștepte la începutul ședinței la un asemenea rezultat.

Clemenceau, demisionatul ministru-președinte, era tocmai unul din parlamentarii temuți de guverne pentru măiestria, sa de a face să cadă ministrii și guverne. Când deputatul Clemenceau să ridica pentruca să vorbească în cameră și își încrucișa sabia cu vre un ministru sau cu întreg guvernul, acest fapt era considerat ca începutul unei crize guvernamentale. Dar și pe Clemenceau l'au ajuns aceiaș soarte, care o pregătea el altora.

Credința generală era că guvernul Clemenceau este trainic și are să ajungă alegerile generale, care urmează a se face în toamna anului viitor. Atacurile socialiștilor, și îndeosebi a conducătorului lor Jean Jaurès, au făcut împreună cu aripa radicală a republicanilor radicali multe neajunsuri guvernului. Intotdeauna însă Clemenceau a știut să iasă victorios și neslăbit din aceste

bătălii parlamentare deschise. Camera da fără șovăire guvernului votul de încredere cu majorități considerabile. Mai zilele trecute să presentă Camerei raportul unei anchete parlamentare asupra stărilor nu tocmai de laudă a marinei anchetă instituită în Marte anul curent.

Președintele acestei anchete Théophile Delcassé, acelaș Delcassé, care ca ministru era să împingă prin politica sa șovinistă Franța într'un războiu cu Germania. Deși instituirea acestei anchete putea fi privită cu un act îndreptat contra guvernului, totuși nimeni din majoritatea parlamentară nu se îndoia că guvernul va ști să se apere de toate învinuirile ridicate de opoziție. În adevăr raportul anchetei nu cuprindea nici o primejdie serioasă pentru situațiunea guvernului. Dar în decursul debaterii se ridică și Delcassé și atacă personal pe Clemenceau, care altcum nu conducea el resortul marinei. Din acest atac s'a dezvoltat un duel de oratorie între Clemenceau și Delcassé, care a făcut în Cameră o impresiune defavorabilă guvernului. La votare guvernul s'a ales numai cu 176 voturi pentru și cu 212 contra. Criza, de care dimineața nimeni nici nu visa, era seara în deplină dezvoltare cu ministerul demisionat.

Pe cât de ușor să produc la Paris crizele guvernamentale tot atât de ușor și grabnic ele sunt rezolvite. Din toate statele europene numai Ungaria, ea singură, «constituțională» Ungarie știe să rabde crize, care țin în stare acută luni de zile! În Franța după căderea guvernului Clemenceau ochii tuturor erau îndreptați asupra lui Léon Bourgeois, care dacă ar fi primit formarea ministerului a doua zi după izbucnirea crizei ar fi și funcționat noul guvern. Dupăce Bourgeois a refuzat, președintele republicii Fallières a însărcinat pe Aristide Briand cu formarea cabinetului, care într'o singură zi a fost și constituit. Din guvernul vechiu a intrat în noul guvern șase miniștri, între cari Pichon ministrul de externe. Portofoliile războiului și ai marinei au fost încredințate unor generali.

Ce direcție va lua noul guvern, nimeni n'o poate spune încă. Este probabil că în afacerile externe politica guvernului nu va suferi nici o schimbare. Franța își are în aceasta privință bine stabilite cărările sale, și le va urma fără îndoială și de aici înainte. Raporturile amicale cu Anglia, inițiate de Delcassé, și cultivate de Clemenceau și Pichon, vor fi și în viitor supuse unei îngrijiri deosebite. În privința celor interne se va resimți în multe direcțiuni repășirea lui Clemenceau și venirea lui Briand. Despre acest din urmă se zice că ar propaga o politică de concentrare a tuturor partidelor republicane. Înainte de a se pronunța camera, care și ea va trebui să între în curând în vacanțe, soarta noului guvern francez rămâne acoperită de un văl gros. Dar și dupăce se vor cunoaște declarațiunile partidelor certitudinea situațiunei rămâne

încă indoelnică, până guvernul va ajunge să făptuiască. Clemenceau se întoarce la scaunul său de deputat. Se va întoarce el și la vechia lui meserie și măiestrie de a resturna miniștrii și guverne?

D. Aehrenthal decorat cu un ordin românesc. Cu prilejul convorbirii pe care primul-ministru I. Brătianu a avut-o cu d. Aehrenthal, D-sa a remis ministrului de externe austro-ungar marele cordon al ordinului Regele Carol.

Poliția de frontieră în serviciul spionajului. Acum vre-o doi ani ministrul internelor, d. Andrassy, a înființat o nouă instituție— poliția de frontieră. Deși jandarmeria împlinea destul de bine serviciul de pază al frontierei, d. ministru a înființat acest nou serviciu întâi spre a spori cât mai mult instituțiile de maghiarizare, căci în lungul graniței țării aproape pretutindeni locuiesc nemaghiari. Numeroșii agenți ai poliției de frontieră sunt aici un factor de maghiarizare, căci toți impiegații ei sunt unguri sau dacă sunt nemaghiari ei trebuie să-și schimbe numele și să se maghiarizeze. Dar poliția asta mai are și alt rost care reiese dintr'un nou ordin al ministrului. Ministrul le impune datoria de a urmări toate persoanele vinovate de delictul ațâțării la emigrare, pe proxeneți și pe toți cei vinovați de *delicte contra statului*. În punctul acesta se cuprind serviciul de supraveghere a persoanelor cari intră și ies din țară urmărindu-le intențiile politice existente și mai ales imaginea, într'un cuvânt spionajul politic.

Intrunirile publice ale socialistilor. Spre a contracara intrunirile publice pe cari le va convoca grupul kossuthiștilor pentru banca ungară, partidul socialist a hotărât să înceapă o campanie de intruniri publice. Fiecare Duminică se va ține o serie de intruniri publice în orașele din țară. Cu toate acestea, afară de votul universal intrunirile socialiste vor cere și înființarea *băncii autonome ungare*. Cele dintâi adunări se vor ține în ziua 1 August a. c. în Pressburg, Raat și Oradea-mare. La Pressburg va vorbi și un deputat socialist din Austria. Pe ziua redeschiderii camerei partidul socialist proiectează o mare manifestație pentru votul universal.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Revista revistelor italiene.

O altă națiune bolnavă.

Până acum câțiva timp, toată presa din Europa, socotea Turcia ca o națiune bolnavă. Dar de când Abdul Hamid »asasinul ce stă pe tron« cum îl numea Gladstone, a fost eliminat, Turcia respiră și-și recapătă forțele.

Acum însă, presa pune pe Franța în locul Turciei. Este de prisos să spunem, că presa germană și-a luat această sarcină.

Presa din Berlin a început să scrie că Franța este bolnavă moralicește, politicește și social. Teatrul francez glorifică adulterul; presa franceză este coruptă, literatura franceză este în plină decadentă.

»In Franța modernă triumfă viciul sub toate formele: jocul, alcoolismul, pornografia, necinstea comercială, escrocheria. Franța nu posedă nici una din mijloacele cari ar trebui să o socotească o republică demnă, mare și liberă, ci dă proba vinovăției sale morale nu defectelor sale proprii, dar inamicilor săi«.

Chiar și jurnalele franceze, în loc să caute să ascundă aceste lucruri, le dau în vileag. Astfel la

Cursurile de vară dela Vălenii-de-munte.

În 5 Iulie s'a făcut și o excursiune la mănăstirea de maice »Zamfira«, unde s'a vizitat și biserică cea nouă edificată de mitropolitul Ungro-Valachiei, de Nifon.

Lecția IV. a dlui Iorga.

Valoare de adevăr a colecțiunii de poezii populare a lui Alexandri.

Meritul lui Alexandri pentru adunarea de poezii populare a fost contestat de mulți, dintre cari d. Iorga amintește pe cei doi evrei: Mozes Schwarzfild și Mozes Gaster, cari au arătat normele folclorului, adică principiile științifice după cari să se adune poeziile populare.

Ei ziceau, că dacă culegi o poezie populară, nu este iertat să o culegi în limba literară, ci în limba aceluia, care și-o spune!

Tot în vremea aceasta a apărut colecția dlui Khanian Mihali, care a însemnat toate vanitățile de ton ale poeziilor populare.

Din acest atac al Mazabeilor Alexandri a ieșit foarte maltratat.

Alexandri a schimbat ceva la colecție, nu din răutate, ci să-i de-a un colorit. Va să zică a fost într'o anumită stare de spirit, căci oricare, cine ar fi adunat poezii populare și avea talent poetic, le-ar fi schimbat. Era o lipsă de bună cuviință să le fi adus așa în original. El a auzit poeziile populare nu dela lăutari, ci dela țărani și bătrâni și tineri, ba chiar și dela femeile din părțile neamțului.

Alexandri de aceia a schimbat forma adevărată, căci i se părea, că n'are destulă formă poetică. Alexsandri a zis de ce să nu-i dăm acestei poezii o notă de sublim? De ce să nu se vadă din ea o tendință și cunoștință? (Căci poezia populară nu cunoaște istorie și geografie) De aceia trebuie să rectificăm toate după istorie și geografie. În multe poezii se vede chiar și schimbarea spiritului timpului, căci odată atacă pe turci, iar de altădată se împacă și poezia cu ei.

Aici se cetește poezia »Miorița« și se arată unde e cu adevărat populară și unde e adăogată de Alexsandri. (Aceasta în comparație cu balada »Maica cea bătrână« culeasă de Vasiliu și publicată de Academie).

Lecția I. a dlui Dr. I. Răducanu.

Dupăce arată rostul acestor cursuri de vară, arată totodată și însemnătatea »cooperăției«.

Revue de Paris scrie textual aceste vorbe: »republica este bolnavă pe moarte. Alcoolismul, jocul, viciul a degradat și au slăbit rassa noastră. Guvernul este în mâna camarilei, peste tot stăpânește corupțiunea, iar societatea se prostituiește comercialismului. Ne găsim în ajunul unei alte turburări, în ajunul unui alt cataclism sângeros la care Franța este predestinată. Armata, și nu numai armata de soldați dar și aceea de proprietari, așteaptă un alt Napoleon«.

Aceste vorbe — observă »La Mineiva« — dau mult de gândit.

Pietre prețioase artificiale.

Corneliu Doelter, profesor de mineralogie la Universitatea din Gratz, publică un studiu foarte important în revista »Scientia«. Autorul examinează diversele mijloace întrebunțate pentru fabricarea diamantului, și în special mijlocul lui von Hasslinger din Praga care după părerea sa, este singurul care are mai multe probabilități de bune rezultate, autorul adaogă însă, că acest metod nu este practic nici chiar pentru fabricarea micilor diamante ce servesc pentru lucrări tehnice. Cu acest metod cu greu se pot obține diamante mari, cari ar putea avea valoarea adevăratelor diamante, și că ele se recunosc false, cu cea mai mare ușurință. Fabricarea acestor diamante cere multă cheltuială, și mult timp.

Cooperăția a luat în timpul de față un avânt foarte mare, chiar și în viața poporului nostru de pretutindeni.

Viața economică de azi în apusul Europei se caracterizează cu viață economică a capitalismului, care factor e atot hotărâtor. El se bucură a da directivă vieții economice. Din întrebunțarea capitalului numai pentru câștig și nu și pentru producție a luat naștere epoca capitalismului. Părerile oamenilor din punct de vedere al libertății capitalului erau bune în teorie, dar nu și în practică, căci unii au profitat de sistemul acesta, iar alții, partea cea mai mare, au ajuns sclavi. Așa a ajuns capitalismul a fi expus la critică din partea socialismului, care zice: »Capitalul trebuie înlăturat și prin forță să se ajungă la capitalul social«. Etatismul ne spune, că dorința socialismului de a ajunge la capitalul social nu se poate realiza deodată, ci numai pe rînd prin întreprinderile făcute din partea statului.

Solidarismul (cooperăția) nu cere trecerea capitalului particular în minile societății prin constrângere, ci el este un sistem social, care caută să transformeze societatea actuală într'o organizație întemeiată pe asociație liberă, în care factorul personal, munca, hotărăște întreaga activitate.

Cooperăția nu e socialism, fiindcă nu cere altceva decît o clasă de cap, de patron, ca în toate întreprinderile salariatul să fie și conducător și condus. Deosebirea între o societate pe acții și una cooperativă este, că în cea dintîi hotărăște capitalul, în cea de pe urmă însă avem pe toți membri egali, cari au o voință comună.

Societățile cooperative se împart în multe feluri. 1. Societate cooperativă de producție. 2. Societate de credit. 3. Societate de consum. În ele pot intra și alte categorii.

La cea dintîi categorie, prin care d. e. niște săteni să întovărășesc se arîndeze o moșie, sau să fabrice un, cu un cuvînt să vindă produsele lor în comun, să înlătură intermediatorul (arîndașul). La a doua se înlătură bancherul, iar la a treia categorie vînzătorul devine consumatorul său propriu.

Aceste 3 categorii nu pot fi despărțite una de alta, căci poate să devie o societate cooperativă de producție, societate cooperativă de consum, cînd ia în comun diferite lucruri să le împartă între membrii ei și invers.

Succesul aeroplanului.

Francezul Blériot trece cel dintîi canalul Mîncei.

În ziua de 25 Iulie francezului Blériot i-a reușit pentru întâia oară cucerirea cu desăvârșire poți zice a aerului. Cu aeroplanul său — fără balon — a plecat în dimineața zilei de 25 c. din Cataris la ora 4:35 peste canalul La Manche — la Dover.

În Franța, în Angliera și în statele Unite, pietrele scurpe se falsifică pe o scară destul de întinsă, ajutate de capitaluri enorme.

Doelter spune că atât pietrele prețioase adevărate cât și cele false sunt foarte mult influențate de *radium* și de razele ultraviolete, și experiențele ce le-a făcut el, cu toate că nu sunt încă terminate, arată că pietrele artificiale au culori cari sunt mult mai stabile decît colorile pietrelor adevărate. Astfel, safirul natural își schimbă culoarea, pe când cel artificial nu. Rubinul natural suferă oare cari schimbări, pe când rubinul artificial, a cărui culoare se face cu cromul, rămâne neschimbat.

Radium-ul are proprietatea de a schimba oarecari culori ale pietrelor prețioase. Subt acțiunea sa, topazul fumuriu se face aproape negru, topazul limpede se face portocaliu, iar safirul se face galben închis.

Multe pietre prețioase, expuse căldurei gazului, își schimbă culoarea, însă unele, expuse acțiunii *radium*-ului își recapătă culoarea primitivă.

Acelaș lucru se întâmplă cu pietrele expuse acțiunii razelor ultraviolete.

Se întreabă autorul: pietrele artificiale vor ajunge să înlocuiască pe cele adevărate? Dănsul crede că nu, pentru că oricât ar fi de mare succesul lor momentan, totuși amatorii vor căuta să

Boalele secrete!

scurgera, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindecă foarte repede prin medicamentul „Gonotoi“. Acest medicament se bea. Prețul unei sticle 6 cor. comanda de 3 sticle cu 12 cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discrețiune dela Farmacia Salvator în Ruma nr. 1 (Slavonia).

Ascensiunea la început a fost la cincizeci de metri și descriind două curbe în aer, Blériot cu adjutantul său Anzani s'au îndreptat spre Dover — sburând cu o celeritate de 40 mile, la oară, au trecut canalul La Manche în 23 minute, aproape de patru ori mai repede ca cel mai repede vapor accelerat.

În lupta grozavă ce se dă pentru cucerirea aerului, singurul succesul lui Blériot, e ceva palpabil. Experiențele mai mult problematice ale contelui Zeppelin — au fost cu desăvârșire fără rezultat — și lumea în urmă s'a convins că aeroplanul numai fără balon poate avea viitor. Pentru punerea în mișcare a unui balon — mai mare — cărui se opune o mare rezistență de aer — pentru a cărui învingeri trebuie un astfel de motor — pe care nici cel mai uriaș balon nu l'ar putea suporta.

Ideia aceasta avusese de mai înainte adevăr și înlăturând cu totul balonul, s'au făcut încercări cu avio-planul — în felul sborului paserilor — încercând ascenziuni numai cu ajutorul puterilor motrice.

În vreme ce balonul dirigiabil a lui Zeppelin, da probe că e cu totul nereușit — sosiau cele mai îmbucurătoare știri dela cei cari experimentau cu mașina de sburat. Pe terenul acesta au lucrat neobosiți frații, Wright, Fahrman, Latham și alții. Ziarul »Daily Mail« din Londra a decernat un premiu de 25,000 de franci pentru îndrăznețul, care celdintâi va trece cu aeroplanul canalul La Manche, — Inginerul Latham a și făcut o încercare — dar fără rezultat. Abia cu o săptămână în urmă însă Blériot începu din nou lupta pentru câștigarea premiului pus de ziarul englez.

Ascensiunea lui Blériot.

Iată telegramele ce ne vestesc succesul lui Blériot:

Calais, Iulie 25. Blériot, care plecase cu aeroplanul său din Calais la 4.30 dimineața, s'a coborât în apropiere de Dover la 4.53 — durând astfel tot drumul numai 23 minute. Coborându-se aeroplanul, Blériot și-a izbit piciorul de mașină

— și având la picior o rană mai veche — i-au plesnit legăturile și astfel a fost transportat la un local din apropiere.

Dover, 25 Iulie. Blériot, fiind intervievat de un ziarist, spune următoarele:

Cu toată vehemența vântului, timpul a fost favorabil pentru ascenziune. Înaintam spre malul englez cu o celeritate de 40 mile. După un drum de 10 minute am pierdut din vedere și malul francez și englez. De asupra mării fără sfârșit am avut pentru un moment impresia că stau pe loc, cu toate acestea nu am pierdut direcțiunea spre Dover, mai ales când a început să se zărească castelul și portul.

Paris, 25 Iulie. Ziarele vorbesc cu elogii despre ascenziunea lui Blériot. »Le Temps« scrie: Ziua în care cel dintâi aeronant va trece canalul La Manche are însemnătate istorică și va fi notată cu litere de aur în analele științei moderne.

În ultimul deceniu s'a făcut nenumărate experiențe cu aeroplanul, a căror rezultate au fost admirabile, chiar și în cazul, când s'au sfârșit nu tocmai precum se nădăjduia. Încercările lui Blériot n'au fost cele dintâi: Zeppelin n'a ajuns până la Berlin în ascenziunea făcută astăprimăvară, dar a stat în aer cu mult mai mult ca Blériot. Frații Wright chiar, au dat probe admirabile cu succesele aeroplanului. Insuși Santo Dumont a câștigat premiul internațional când a sburat cu dirigiabilul său în jurul turnului Eiffel. Izbânda lui Blériot însă a făcut pe francezi să privească cu totul altcum spre țărâmul englez și legenda, că fără învoirea Angliei nu poate pătrunde nimeni dincolo, a început să dispară.

De giaba vor încungiura englezii de aci înainte Dowerul cu flotila și vor împânzi canalul cu torpile și distrugători, când un Blériot cu mașina lui fabuloasă în câteva minute va trece dela un mal la celalalt. Tot ce nemții cu Zeppelin al lor nici prin vis nu și au permis încă — a făcut în scurtă vreme monoplanul lui Blériot.

În aceeași zi când Blériot a descins în Dover, președintele republicii franceze l-a felicitat telegrafic și l-a distins cu rangul de cavaler al legiunii de onoare.

Dela Dover Blériot a plecat la Londra, unde a fost invitat la dejun de lordul Notholiffe — la

care era invitat tot *higliff* englez, și în fața acestora i-s'a predat premiul de 25.000 fr. după ce lordul l-a decorat cu medalia de aur în monete aeroclubului englez, care a hotărât totodată ca pe locul unde a descins Blériot, să se ridice o piatră comemorativă.

Din România.

Excursia A. S. R. Principelui Carol la Dorna (Suceava). În vederea sosirii A. S. R. principelui Carol a sosit în Vatra Dornei, șeful siguranței capitalei, și d. Gh. Teod. Kirileanu dela palatul regal. A. S. R. va sosi cu automobilul însoțit de câțiva prieteni. A. S. R. va rămâne o noapte la Vatra Dornei, și se va mai opri încă două nopți pe moșia M. S. regelui, la Bușteni.

Primarul comunei Dorna și celelalte autorități precum și d. Ferd. Sint, administratorul societății anonime forestiere, și preotul I. Ortoanu lucrează din toate puterile ca să i-se facă o primire strălucită, cu toate că vizita nu e anunțată oficial.

Emigrarea românilor în Bulgaria. Direcția poliției și siguranței din ministerul de interne e informată de poliția din Cerna-Vodă că s'a prezentat un țaran anume Ion Marinot Dimolof care venea din Bulgaria din comuna Bozorești. De oarece vorbea foarte bine românește a făcut pe ofițerul de poliție să creadă că e român. Cercetându-l poliția a aflat că e de loc din comuna Poiana jud. Dolj și că a trecut în Bulgaria, sunt acum 8 ani, cu nevasta și un copil unde i-s'a dat pământ în condițiuni avantajoase și cu timpul a devenit bulgar.

El a spus că în comuna Bozorești sunt peste 100 de familii de români și că fiecare an trec număratoase familii din județul Dolj în Bulgaria.

Febra tifoidă la Iași. Se anunță din Iași știri alarmante cu privire la victimele, pe cari le face febra tifoidă în capitala Moldovei. În fiecare zi moartea seceră, victime noi, cu deosebire în populația săracă a orașului.

O doamnă Michelson, care a stat câteva zile aici, a fost atinsă de îngrozitorul flagel și plecând a murit la Viena.

Cazurile de încetare din viață sunt frecvente.

aibă pietre cari nu se vor putea imita și negustorii vor căuta să și facă un atelier în care să poată deosebi falsurile. Totuși, deosebirea nu este ușor de făcut. În Germania la Idar, au ajuns să fabrice rubin artificial așa de bine, în cât numai cu proceduri speciale și foarte complicate se poate cunoaște. În adevăr, rubinul de Idar are aproape exact aceleași proprietăți ca rubinul din Tibet și din India: curățenie, culoare, refracțiune, greutate specifică, compozițiune chimică și nu se deosebește de rubinul natural decât prin caractere secundare, pe cari nici microscopul nici tubul lui Crookes, nu le poate da cu ușurință.

Porumbeii călători.

Porumbeii călători au ajuns de mare actualitate în Franța, mai ales cu ocazia grevei poștașilor. Dar cea mai mare dezvoltare a mesagerilor înaripați a fost în Italia, unde porumbeii călători fac parte din sistemul militar de comunicațiune, scrie *La Revista Del Touring*.

Pentru nevoile serviciului, porumbeii sunt clasificați în două categorii: porumbei liberi și porumbei prizonieri. Porumbeii liberi sunt cei destinați reproducției și trăiesc în plină libertate în cotețuri anume; porumbeii prizonieri trăiesc în alte cotețuri și sunt totdeauna gata să fie întrebuințați.

Nevoia de a se întoarce la cuib a făcut ca porumbeii să aibă un instinct special pentru a se orienta.

De regulă, se transportă noaptea într'un fel de cutii închise, astfel ca să nu vadă cu nici un

chip drumul ce au făcut. Lăsați liberi, foarte ușor găsesc linia dreaptă care-i conduce la cotețul în care s'a născut.

În războiu, porumbeii călători sunt de o foarte mare utilitate. Soldații speciali poartă în spinare, ca o raniță, cutia cu porumbel și când au nevoie de a trimite vre-o știre îi scot afară, unul îl ține pe când altul îi leagă de o pană a unei aripi un tub foarte ușor, în care sunt introduse depeșile.

Lăsat liber, porumbelul face de câteva ori, câteva roate în aer și apoi pleacă ca o săgeată. De acum nimic nu-l mai oprește, doar un glonț, dacă se poate găsi un pușcaș așa de dibaci ca să nemerească un porumbel cu o pușcă soldătească.

Totuși, nici chiar în timp de pace porumbelul călător nu este în siguranță.

Intr'un loc muntos din Italia, în Apenini, acum câțiva ani s'a petrecut un fapt curios. Porumbeii călători dispăreau fără ca nici unul să se mai întoarcă la cuib.

Un fapt ca acesta de infidelitate, era o minune, și autoritățile militare, însărcinată pe carabinieri și pe finanțieri să facă cercetări.

S'a observat că toți porumbeii luau drumul cel mai scurt și că apucau pe o vale, din care nu mai ieșeau. În acel punct s'a stabilit un serviciu secret de observație și se arestă un muntean care sta la pândă cu o pușcă lungă, și cum trecea vre-un porumbel, îl doboră la pământ. Răul acela îi omora pentru că... să-i mănânce.

Bibliotecile populare în Germania și în Franța.

»La Revista Delle Biblioteche e Degli Archivi« publică raporturile citite în congresul federațiunii bibliotecilor populare de Almida Pons pentru Franța și de G. Maier pentru Germania. Aceste rapoarte prezintă un foarte mare interes pentru noțiunile sigure ce ele ne dau relativ la istoria și la funcționarea bibliotecilor populare în aceste două state.

Istoria literaturii populare în Franța datează din secolul al XVIII-lea, căci de atunci, au început să se scrie cărți pentru popor. În 1783 Philipon de la Madeleine ceru și obținu voia să deschidă un fel de muzeu unde poporul putea să învețe să scrie și să citească. Oamenii revoluției franceze au înțeles marele beneficiu al bibliotecilor populare: Talleyrand, Mirabeau, Condorcet cerură ca bibliotecile să poată fi frecventate de toate clasele sociale.

Imperiul care a urmat nu s'a mai interesat de instrucțiunea poporului. Doar în 1830, Guizot, a ordonat și a deschis biblioteci populare. Azi, bibliotecile populare în Franța sunt număratoase și se împart în comunale și subdiolate de stat, și în biblioteci populare libere.

În bibliotecile populare franceze se citesc mai ales cărți amuzante și se înțelege că lucrătorul, care a muncit toată ziua, să aibă nevoie de o carte distractivă.

Totuși bibliotecile nu au întotdeauna localuri adoptate și orariuri practice.

Eri noapte trei gardiști, pe când își îndeplineau serviciul, fiind de pază în oraș, au căzut în mijlocul străzii. Ei au fost transportați la spital, unde s'a constatat că aveau febră tifoidă.

Afară de aceștia se mai anunță cazul comerciantului evreu Pinslok, mort tot din cauza acestei boale.

Astăzi lașul este un focar de febră tifoidă. Cauzele boalei sunt în primul rând murdăria și necurătenia alimentelor.

Autoritățile au luat cele mai severe măsuri pentru izolarea bolnavilor și distrugerea tuturor alimentelor nehygienice.

Congrua cea nouă!

În nr. 136 și 146 ai «Tribunei» s'a discutat chestia arzătoare a congruei. Ambii colegi au dreptate, îndeosebi al doilea, zicând: »Suntem neputincioși și fără stat, fără sprijin». — Și ca să dovedesc, că »toate acestea se întâmplă bagseamă din pricina urei față de carte», precum se afirmase în nr. 146, servească următoarele ca argumente.

Ne-am trezit prea tâziu Iubiților Colegi! Legea de congrua este înarticolată sub art. XIII 1909, se compune din 10 §§; — și se numește: Modificarea art. XIV 1898 despre îmbunătățirea dotațiunii preoțești! Pe când noi scriem în ziare, ea a primit sancționarea deja la 21 Aprilie 1909 și s'a publicat în »Országos Törvényház la 26 Aprilie a. c. Ca să vă convingeți despre aceasta, poftescă fiecare coleg la oficiul notarial și ceară: Colecțiunea legilor din 1909, acolo în caietul I. (I. füzet I - XIX t-cz.) pagina 307 va afla legea cu cei zece §§ afurisiți! Deci discuția nu o pot continua în sensul indicat de colegul din Biharia, că adevărat să facem pașii necesari spre împiedicarea sancționării din partea Majestății Sale.

Cu aceasta am gătat o! Înainte de a-mi risca propunerea, cuget că așa face un bun serviciu obștei, dacă traduc §§ ii cari ne ating și pe noi, și rog, că toate ziarele să binevoiască a publica acești paragrafi, ca întreaga noastră preoțime să cetească, și apoi convingându-se din litera legii, sunt sigur, că se vor pune pe lucru.

Îndrăznesc a afirma, — și m'am convins cu ocaziunea primirei congruei în Arad, unde am convenit cu foarte mulți colegi, — că majoritatea nici ideie nu are de conținutul art. XIII 1909. De ce? Nu cetesc unii de fel, alții numai câte un ziar.

Totuși, cărțile în Franța au o mai mare dezvoltare decât în Italia. Mulți scriitori, dintre cei mai de seamă, scriu pentru popor.

În Germania, bibliotecile populare nu au dezvoltarea celor din Anglia și din America, dar în scurt timp o vor ajunge, căci pe această cale Germania progresa mereu.

Idea de a fonda bibliotecă pentru popor a fost emisă în Germania în secolul XVIII de către Stephani, care în 1799 declară că fondarea lor este o datorie a statului. Prima bibliotecă comunală fu fondată în secolul XIX de către Karl Prenscher, la Grossenheim. Însă adevăratul fondator al bibliotecilor moderne a fost Friederic von Räumler, istoric și profesor de economie politică, care a făcut o călătorie în America și s'a întors minunat, auzind pe lucrători vorbind între ei de »Viețele» lui Plutarh. De atunci s'a dedicat instrucțiunii populare, lăsând pe misoniești să strige cât or vrea, că se profanează știința.

Azi, bibliotecile populare mari funcționează în Germania, și în Berlin, în anul 1907, bibliotecile populare au distribuit peste un milion cinci sute de mii de volume.

Roma, Iulie 1909.

P. Robescu.

Din 10 paragrafi, 3 ne sunt gravi și anume: paragrafi 3, 4 și 5. Paragraful 3 sună: »§§-ii 4, 5 și 6 art. XIV 1898 să mențin în întregime cu adausul: acel preot, sau capelan, care până la intrarea în vigoare a acestei legi nu și-a câștigat dreptul la îmbunătățirea salariului, — ca conform § 4. XIV 1898 să poată primi congrua, trebuie să documenteze, că corespunde condițiilor cuprinse în § 8 art. VI 1840, adevărat să documenteze, că vorbește limba maghiară!

»Tot aceasta trebuie să-o documenteze preotul sau capelanul, dacă la intrarea în vigoare acestei legi a beneficiat de întregirea numai la 800 cor., în cazul, dacă în cursul timpului și-a câștigat dreptul la întregirea de 1600 cor.

În cazuri excepționale ministrul de culte dela punerea în practică a acestei legi, în decurs de 5 ani, pe acei preoți sau capelani, — cari deși nu sunt în stare, deocamdată, a corespunde, condițiilor de mai sus își dau totuși truda și ostăneala pentru a delătura aceasta piedică și va împărtași, conform cvalificațiunii, cu ajutor de stat! (și nu cu congrua regulată! Nota autorului.)

Parochiile cari până la 1 Ianuarie 1908 au fost îndeplinite cu preoți fără cvalificațiune superioară (int. 8 cl.), vor primi întregire de 1600 cor. numai în următoarele cazuri: a) dacă parochia numără peste 800 suflete și b) dacă parochia asigură preotului pentru totdeauna 400 coroane din avutul său propriu. (Va să zică statul dă în cazul mai bun întregire numai de 1200 cor.). În cazuri excepționale, cu privire la egalitatea confesiunilor, ministrul de culte va renunța la condițiunile susamintite!«

§ 4.

»Referitor la transgresiuni contra statului nu se va aplica § 13. XXVI. 1893. ci punctul c) § 22. XXVIII. 1907 contra preoților, (adică ceva mai aspru. N. A.)«.

»La § 9. art. XIV. 1898 se adaugă, că ministrul de culte poate decide referitor la suprimarea congruei și în cazul când consistoriul diecezan în termen de 4 luni dela provocarea primită dela ministru nu sfârșește disciplinarul, ori dacă eventual nu aduce decis. În cazuri grave ministrul are dreptul să suprimă congrua pe întreg teritoriul diecezei. În cazul acesta îi rămâne comit. dreptul de a apela la curia administrativă, conform § 9. XIV. 1898.«

Deci acești §§ i sunt gravi pentru preoțimea noastră!

Sunt convins, că preoțimea noastră va fi surprinsă aflând că legea congruei este deja sancționată! În urma acestei împrejurări se va întreba fiecare, ce este de făcut? Eu din înșasi legea deduc o cale, pe care mergând vom ajunge la scop. Deoarece nu pot risca fără unele urmări se dezvoltă părerea mea, iscălesc întru toate cele publicate de colegii mei, și ader la ideea să fim o conferință la Arad în locul fixat, dar nici decum în zi de sărbătoare, fiind ocupați și locuind în depărtări mari, ci mai potrivit este termenul 23 Iulie (5 August), adevărat Joi după sf. Ilie. Joi și Vineri putem găta, și pe Duminecă fiecare preot va ajunge la parohia sa.

Scopul conferinței nu mai poate fi elaborarea unei adrese către Majestatea Sa, deoarece ne-am câștigat neazuri luând poziție contra unei legi înarticolate. Deoarece însă ministrul de culte încă nu și-a publicat instrucțiunea cu privire la punerea în practică a acestei legi, scopul nostru va fi să convingem pe ministrul de culte, că e dator să ne creeze o soartă mai bună. În temeiul §-ului 3 citez a susține, că ne vom ajunge scopul. În legea înșasi s'a rezervat ministrului dreptul de a reveni asupra acestor paragrafi. Cine a celăl și între rânduri va înțelege pe deplin legea și scopul ei! — Mă oblig, ca la conferință să dezvolt pe larg amănuntele legii și să arăt cu date statistice, câți dintre noi își vor pierde congrua pe baza art. XIII. 1909. § 3. alineiat c.) —

Totodată mă voi ocupa paralel cu congrua și de regulamentul nou, ca apoi prin o adresă către congresul național, să cerem casarea aceluia. — Cred, că preoțimea va fi la înălțimea chemării sale, fiecare să fie de față la conferința din Arad!

Ca să poată fiecare dintre noi primi convocarea pe termenul amintit, rog și pe această cale pe d-nii protopopi din întreaga mitropolie, să binevoiască a convoca prin circulare imediat preoțimea din tractul lor, ca să se poată prezenta corporativ. Acceptez un lucru și anume: dacă d-nii protopopi află de bine alt termen, îl primesc bucuros, dar circularele le așteptăm!! Legea nefiind încă pusă în practică, putem câștiga mult, dar dacă vom trăgăna cauza ne vom trezi și cu ordonanța de punere în practică a legii și atunci ne rămâne să tragem scurta.

De încheiere o întrebare: Ce vor face preoții din Biharia și Ardeal, cari nici pământ și nici stolă nu au, și n'au aproape nici minimul de existență? Cu 800 corane nu vor mai putea trăi. În fața perspectivei triste ce ni se deschide în viitor: »Sus se avem inimile!» și să ne întrunim cât mai curând în interesul existenței noastre primejdite. »Bănățeanul».

Luptele dintre spanioli și cabili.

Spania s'a încurcat într'un război pe cât de infructuos pe atât de neplăcut și impopular. Semințele cabililor din nordul Marocului au început să nelineștească cele patru orașe întărite pe cari Spania le posedă pe coasta de nord a Marocului. Spre a-și apăra pozițiile Spania e nevoită a trimite o oștire numărătoasă, căci cabili sunt un neam de oameni foarte îndrăzneți și războinici. Ieri și alaltăieri au avut loc lupte însemnate lângă Melilla, o fortăreață spaniolă pe coasta de nord a Marocului.

Cât de mare a fost lupta se poate cunoaște după faptul că spaniolii au puscat o mie de grane și 50,000 de cartușe. O sută de ostași spanioli ar fi rămas morți și alți 380 ar fi răniți.

Cabili au fost în număr foarte mare, de vreo 6000. Atacul lor a fost de o violență și îndrăzneală extraordinară. Artileria spaniolă i-a re-pins abea cu mare greutate. Cabili au reușit chiar să cucerească un tun pe care spaniolii l-au reluat numai cu mari eforturi și pierderi.

Generalul spaniol Marino dispune de 20.000 de oameni. Numărul acesta însă e insuficient. El cere 60.000 de ostași spre a putea birui pe cabili cari sporesc necontentit. Cabili sunt foarte bine înarmați și se crede că ei au primit ajutoare din Europa.

În Spania războiul acesta e foarte puțin popular. Se crede că guvernul spaniol s'a încurcat în aceasta expediție numai pentru a apăra două întreprinderi industriale spaniole din Maroc. Lumea spune că războiul are ca singurul scop de a asigura dividendul acționarilor. O campanie de protestare a început în toată țara. Multe mame s'au aruncat înaintea trenurilor cari duceau pe fiii lor la port de unde se vor imbarca pentru Melilla. În Barcelona a fost declarată starea de asediu.

Se crede că principele Ferdinand va pleca înșuși la teatrul războiului.

Cătră cetitori!

Adresăm un nou apel abonaților, cetitorilor și amicilor noștri, și îi rugăm cu toată insistența să binevoiască a-și reînnoi abonamentele, a-și achita restanțele și a îndemna și pe alții să aboneze.

Fabrica de spălat cu aburi

„KRISTALY“

Kristály gözmosó gyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Cu mașinăriile sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame, și tot felul de lingerie cu prețuri moderate

— La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se retrimite porto-franco. —

Sunt atât de mari sacrificiile împreunate cu necesitățile unui organ de publicitate zilnic, încât e imposibil a le face față cu un stoc de abonați rău plățitori ori neglijenți.

Abonament nou deschidem:

pe un an . . . 24 cor.
» 1/2 » . . . 12 »
» 1/4 » . . . 6 »

Pentru lunile de vară, abonații noștri își pot schimba adresele, ziarul li-se va trimite unde vor, dacă ni-se aduce aceasta de cu vreme la cunoștință.

Din Străinătate.

Complectarea cabinetului Briand. Paris, 26 Iulie. Amiralul Boué de Lapeyrière a primit portofoliul marinei și generalul Brun cel de războiu. D. Sarraut a fost numit subsecretar de stat la războiu, iar D. Chéron a trecut dela războiu la marină. Subsecretariatul de Stat la poșta și la telegraf a fost desființat.

Miniștrii și subsecretarii de Stat s'au întrunit la 11 dimineață la ministerul justiției.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 27 Iulie n. 1909.

— **Prințul României la Reghin.** Din Reghinul săsesc ni-se anunță. Prințul Carol a sosit ieri dela Borszék la Reghinul săsesc și a vizitat orașul și seara a luat parte la serata aranjată de ofițeri din garnizoana regimentului 22 de infanterie. În dimineața zilei următoare prințul a plecat spre Brașov.

— **O nouă bestialitate jandarmerească.** Ni-se comunică din Bihor următorul caz de bestialitate jandarmerească:

În satul Pocola (Bihor) intrase Duminică sara țaranul Ilie Birta să bea puțin rachiu. Venise la crăsmă și un jandarm, din Răbăgani, care avea să facă inspecția de noapte. Între ei doi se întâmplă următoarea conversație:

— De câți ani ești în slujbă? — Întrebă Ilie Birta pe jandarm.

— De 12 ani.

— Ești căsătorit?

— Da!

Ilie Birta pleacă spre casă. Când ieși din crăsmă salută pe jandarm și-i ținește mâna:

— Eredj a fenébe!

— Da ce domn mare ești de nu dai mâna cu mine — ripostă Ilie Birta, — apoi și frate-meu a fost jandarm, apoi și eu am slujit pe împăratul. Dacă am pus mundirul am ajuns civil și tot ca mine ai fi și tu dacă n'ai avea hainele acelea.

Jandarmul se scoală, trânteste pe țaran de părete, scoate baioneta îl străpunge prin partea stângă a pieptului până în spate. Țaranul cade la pământ și striga »mor«! Mai încearcă să se ridice, jandarmul îl străpunge încă de 5 ori în spate, îi ciuruește trupul și nefericitul își dădu sufletul.

Iată folosul ce-l avem de câteva bestii la sate. Sunt teroarea satelor, dar neputincioși, când e vorba să descopere vre-o crimă.

Dar și oamenii pot învăța din aceasta pățanie. Să nu umble la crăsmă, unde li-se otrăvește sufletul cu rachiu spurcat.

— **Operă indiană în Berlin?** Ziarul »Times« din Londra anunță, că primul intendant al operei imperiale din Berlin a primit pentru reprezentare »Poia«, operă indiană compusă de Arthur Nevin și cuvinte de etnologul Walter M'Clintock și poetul Randolph Hartley. Subiectul operei ar fi scos din viața indiană — de pribegie — cu muzica compusă din cântecele lor originale.

— **Dreptate polițială.** În piețele Timișorii aduc lapte spre vânzare femeile române și nemțoaicele din comunele apropiate și cum lumea de azi râvnește să facă și din nimica bani, multe dintre aceste »lăptărese« falsifică laptele, ori în cazul cel mai bun îl sporesc cu apă. Poliția cu tot dreptul pedepsește falsificarea alimentelor și așa și a laptelui și nu este săptămână în care să nu citești în foile din loc câte o listă întregă de lăptărese pedepsite. Până aci totul e în ordine; dar din lista aceasta vedem că nemțoaicele sunt pedepsite cu câte 10—20 cor. amendă de bani, până când românele afară de aceasta pedepsă mai capătă și câte 1—3 zile închisoare. Așa credem că această dragoste a poliției din Timișoara față de lăptăresele române nu mai are nici o lipsă de comentariu și dacă denunțăm faptul acesta publicului românesc o facem pe motivul, că inteligența noastră și cărturarii din satele interesate să lumineze poporul asupra pedepsei ce-l așteaptă, în urma astorfel de falsificări, cari merită a fi osândite atât ca atentate contra sănătății consumatorilor cât și din cauza, că pedepsele aplicate femeilor române întrec câștigul lor și așa dănele se aleg numai cu pagubă.

— **Adunarea Asociației secția Reghin.** Convocare. Secția XXVI a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român își va ține adunarea generală din acest an în Reghin la 10 August st. n. 1909 d. a. la 5 ore în sala parcului orașenesc. La care adunare prin aceasta sunt invitați toți membrii despărțământului precum și toți iubitorii de cultura poporului român.

Programul ordinii de zi: 1. Deschiderea adunării generale prin președinte. 2. Raportul secretarului despre activitatea comitetului dela ultima adunare generală până azi. 3. Raportul casarului despre venitele și speșele despărțământului. 4. Alegerea comitetului pe un period nou de trei ani. 5. Eventuale disertațiuni și propuneri. Reghin la 15 Iulie st. n. 1909. Galaction Șagău m. p., președinte. Ariton M. Popa m. p., vice președinte. Sever de Barbu m. p., casier. Dr. Ioan Harșa m. p., secretar.

— **O achitare.** Advocatul Anghel Rădulescu, care împușcase în Mai pe sublocotenentul Foscalina când cu turburările dela Giurgiu între civili și ofițerii roșiori, a fost achitat de curtea cu jurați și pus în libertate.

— **Un duel în Caransebeș.** Citim în ziarele ungurești, că între cunoscutul burdist silviculor Borțun, din Caransebeș și d. r. Brădeanu a avut loc un duel în condiții grave. Lupta s'a urmat cu focuri de pistoale, la care Brădeanu nu a luat parte, pe urmă cu sabia. Borțun a primit lovituri grave în față și piept.

— **În atențiunea d-lor învățători gr.-ort. români.** La școala comună din Grebenaț (T. Gerebenz) s'a publicat concurs pentru ocuparea postului al 3-lea de învățător (nou înființat). Viitorul învățător fiind cantor și bun pricepător de muzică afară de salariul de 1310 cor. va beneficia și de o retribuție anuală de 100 cor. din casa sf. biserici din loc pentru împlinirea cantoratului în biserică, iar afară de

biserică — unde va avea venite stolare (una coroană.) Pentru conducerea corului vocal din loc, existent de mai mulți ani încă va primi o retribuție deosebită. În acest înțeles s'a publicat și concursul, că la acest post pot concura numai învățători de religie gr.-ort. română, deprinși în afacerile cantonale și muzicale. Rugările se vor înainta până în 12 August st. n. la inspectoratul din Virșeț, Reflectanții pentru informare să se adreseze subscrisului dar ar fi de dorit să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică. Cu stimă: Sava Săcoșianu, paroch.

— **Congresul internațional dela Londra contra alcoolului.** Zilele acestea s'a întrunit la Londra al 12-lea congres internațional pentru combaterea alcoolismului. La acest congres, la care au fost reprezentate 24 de țări din Europa și America s'au discutat măsurile cari trebuiesc luate pentru combaterea întinderii alcoolismului printre tinerime. A prezidat lordul Weardale. În total au asistat la acest congres 1200 de membri mare parte învățători, profesori și medici. Președintele congresului, lordul George Weardale, în cuvântul său de deschidere a arătat că problema cea mai importantă a congresului este lupta în contra alcoolismului la copii, printre cari acest flagel secera în fiecare an sute de victime. Lăsând la o parte urmările funeste ale alcoolismului asupra dezvoltării intelectuale ale copiilor, alcoolismul pregătește calea atâtor nenorociți spre pedeapsa cu moarte, a zis oratorul. Se impune deci ca privirile tuturor să fie îndreptate într-acolo, unde se poate face ceva. A desbăra pe bătrâni de consumarea alcoolului este mai greu. Față de tinerime se poate proceda cu mai multă asprime și cu mai mult succes. Oratorul a arătat apoi rezultatele ce le-a dat lupta în contra alcoolului în Anglia. Mare merite și-a câștigat în această privință Band of Hope Union, care a abătut câteva mii de tineri dela calea cea rea. A mai luat cuvântul reprezentantul Germaniei, Dr. Strauss, care a cetit călduroasele cuvinte ale noului cancelar german asupra activității congresului, recomandându-le să lupte cu însuflețire în contra acestei primejdii. Cuvintele noului cancelar au fost salutate de membrii congresului cu multă însuflețire. Interesante au fost și comunicările reprezentanților Statelor-Unite, Franței și Italiei, asupra modului de a se pune stavilă alcoolismului.

— **O sală surpată.** Din Alexandria (Italia) se telegrafiază că un călugăr franciscan *Albasini* a ținut o conferință. Fără de veste dușumeaua sălii se rupse și tot auditoriul compus din vre-o 200 de ascultători se prăbuși. Armata și mulți medici veni în ajutorul celor năpăstuiți. Până acuma 30 de răniți au fost scoși de supt dărmaturi.

— **Intinderea holerei în Rusia.** Se anunță din Petersburg. De ieri au fost 69 cazuri de holeră cu 29 decese. Totalul bolnavilor în cursul săptămânei trecute a fost de 755; săptămâna anterioară au fost 838 cazuri cu 384 decese; iar acum trei săptămâni au fost 1270 cazuri cu 530 decese. Guvernămintele Wilna și Minsk au fost declarate amenințate de holeră.

— **O mare excursie militară rusă în România.** Secțiunea din Odessa a societății istorice militare ruse proiectează a doua excursie cu scop de a vizita toate locurile istorice, pe unde au trecut armatele rusești. Itinerarul excursiunii va fi următorul: Odessa, Ismail, Galați, Brăila, Râmnicu-Sărat, Iași Ungheni. Inscrierile s'au început deja în cercurile militare din Odessa. Se crede că numărul veterani al războiului din 1877, cari n'au revăzut România din aceasta epocă, vor lua parte la excursie. Toate schițele, planurile și ordinea excursiunii, se va publica în anuarul societății istorice militare ruse; excursia se va începe pela începutul lui Septemvrie.

— **Necrolog.** Subscriși cu inimă frântă de durere, aducem la cunoștința rudeniilor și cunoscuților, că iubita noastră fiică, soră, nepoată

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunturi.

și verișoară Sldonia, în etate de 18 ani, după lungi și grele suferințe, împărțită fiind cu sf. taine, a răposat în Domnul, Duminecă în 12/25 Iulie 1909 la 4 ore p. m. Inmormântarea scumpei defuncte se va săvârși Marți în 14/27 Iulie a. c. la 11 ore a. m. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată. Beliu la 12/25 Iulie 1909. Georgiu Molnariu preot gr.-or. rom. tată. Emilia născ. Muntean mamă. Ioan, Corneliu, Veturia, Hortensia frați și surori. Rozalia născ. Barbuș bunică. Corneliu Folțuțiu preot gr.-or. rom. în Feneriș unchiu, Iuliana născ. Molnariu mătușe, Rozalia, Silvia, Ioan și Ecaterina, văr și verișene.

— **Lupta dintre un om și o ursoaică.** »Telegraful« povestește următorul caz ce i-se raportează din Racovița: Un țaran de aici, D. Stoica, s'a dus mai în zilele trecute s'aducă lemne dela pădure. Cum mergea la deal, văzu deodată la câțiva pași o ursoaică și doi pui. Ursoaica, poate fiindcă avea pui, s'a repezit cu furie asupra țaranului, care a primit-o cu o lovitură de săcuri în cap. De nou s'a aruncat ursoaica și mai furioasă. În lupta ce a urmat între feară și om, acest din urmă era să fie omorât, dacă pui de urs n'ar fi luat-o la fugă urlând; ursoaica atunci și-a lăsat din gheară victima și s'a luat după pui la vale. Omul plin de sânge a mai avut putere, să vină acasă, rănit la braț și la piept, iar în ziua următoare a fost transportat la spitalul din Sibiu, unde i-se dau îngrijirile trebuincioase.

— **Cum a fost jefuit un om simplu.** Citim într'un ziar din București:

— Ai, mă neică, aici alături este o cucoană care vrea să te îmbrace. Are niște haine vechi dela răposatul dumnealui, — cu aceste cuvinte întâmpină ieri cunoscutul pungaș Nae Ștefan, zis și Țăgae, fost condamnat de 7 ori, pe Constantin Dumitru, om simplu dela marginea orașului.

— Nu cum-va o fi dela vre-un oficos?
— Doamne ferește, răposatul mi-a fost prieten, Dumnezeu să-l ierte.

În fața unei case pungașul se opri.
— Stai să te mai dichisesc să nu te vadă cucoana în așa hal.

Și tot dichisindu-l i-a șterpelit punga cu parale. Apoi s'a suit pe scară:

— Stai, cucoană, că vine acum! — zicea pungașul câtră.. nimeni.

Apoi scoborîndu-se:
— Aleargă sus, mă neică să-ți dea hainele. Și... pe aici și e drumul.

Totul ar fi mers de minune dacă nemilosul de Georgescu, comisar la siguranța Capitalei, nu făcea ce făcea până a dat de Țăgae și l'a arestat.

Condițiuni de primire

în școala civilă de fete a Asociațiunii din Sibiu și în internatul aceleia.

În clasa I a școlii civile de fete se primesc eleve:
a) care arată prin atestat de botez, că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani și

b) dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes IV clase elementare (poporale sau primare), ori apoi dovedesc pe baza unui examen de primire, că sunt bine orientate în materialul de învățămînt prescris pentru clasa a IV-a elementară.

În celelalte clase ale școlii civile de fete se primesc eleve, cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare la școala de categoria școlii civile.

Fără asemenea atestat, sau pe lingă atestat de pe clasa a V și VI dela școala elementară-poporală, primirea în oricare clasă a școlii civile, ce corăspunde vârstei elevei, se poate face numai pe baza unui examen de primire, depus cu succes înaintea corpului profesoral al școlii, în senzul ordinațiunii ministerului regesc-ungar de culte și instrucție publică, dto 11 August 1887, Nr. 29.000. Examenul de primire este scutit de taxă.

Elevele, care se înmatriculează întâi dată la școala noastră, au să producă atestat școlar, atestat de botez și certificat de revaccinare.

În cursul complementar (supletor) împreună cu școala civilă de fete a Asociațiunii în sensul §-lui 6 din statutul de organizare al școlii, se primesc eleve, care au absolvat patru clase civile (secundare). Se pot

primi și eleve, care au absolvat numai două clase civile, dacă au trecut de 15 ani și sunt împedecate a absolva cele patru clase civile.

Inscrierile pentru anul școlar 1909-1910 se pot face din 1—6 Septembrie 1909 st. n.

Examenle de emendare se țin în 2 Septembrie 1909 st. n. la 8 ore a. m., cu elevele care s'au anunțat la direcțiune.

În 3 Septembrie 1909 st. n. la 8 ore a. m. se țin examenle de primire, iar în 6 Septembrie se vor începe prelegerile regulate.

Didactrul e 4 cor. pe lună, și pentru elevele, care se înscriu prima dată la această școală, o taxă de înmatriculare de 4 cor., solvită odată pentru totdeauna. Acelaș didactru e și pentru elevele din cursul complementar.

Elevele care voiesc să fie primite în internat, fie eleve ale școlii civile, sau ale școlii elementare a Reuniunii femeilor romine, au să fie anunțate de timpuriu la direcțiunea școlii, înainte de începutul anului școlar, pentruca să se poată face dispozițiunile necesare.

Taxa internatului e 500 cor. pe an, în care se cuprinde și didactrul, și se plătește înainte, în patru sau în două rate. Spesele pentru cărțile de învățămînt, pentru materialul de scris, desen și lucru de mină, se poartă separat de părinți, precum și cheltuelile pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, pentru instrucțiune în forte-piano și în limba franceză.

Taxele pentru instrucțiune în forte-piano sunt: pentru o elevă (singură), 2 ore pe săptămînă, 13 cor. 1) pe lună; pentru două eleve (împreună), 2 ore pe săptămînă, 6 cor. pe lună de elevă.

Instrucțiunea din limba franceză, pe lună 2 cor. de elevă.

Toate taxele se plătesc direcțiunii școlare. Edificiul internatului este situat în mijlocul unei grădini frumoase lingă parcul orașului și e provăzut cu apaduct, baie proprie și lumină electrică, încît ofere cele mai bune condiții igienice.

Elevele din internat, afară de școală, au în fiecare zi anumite ore de conversație în limba franceză, maghiară și germană după trebuință. Pe lingă aceea ele se prepară și învață lecțiunile sub conducerea directorii, profesoarelor și guvernantelor.

Elevele, cari voiesc să fie primite în internat au să aducă cu sine: o saltea, un covorel la pat, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapomă sau țol de coperit, 4 ciarșafuri (lințoluri, lepedee), 6 ștergere, 6 servete, apoi perie de dinți, săpun și 2 piepteni, cari toate rămîn proprietatea elevei. Afară de acestea schimburile de trup sau albiturile cite o jumătate duzină din fiecare, două fuste de lustru (jupon) și două de flanel, cio-rapi, batiste (mărâmi) cite 1 duzină, 1 umbrelă (cort) și încălțăminte trebuincioasă. Cît pentru toalete nouă, sfătuiți părinții și tutorii să nu facă copilelor, căci pentru uniformitatea îmbrăcăminteii elevelor interne, toaletele se fac aici cu prețuri moderate, prin îngrijirea internatului. Strîns de uniformă se țin: o haină, 2 surte în forma unei haine, o pălărie de vară și una de iarnă, care au să se facă aici și care peste tot vor costa cam 30—50 cor.

Dela direcțiunea școlii se poate primi cu poșta: »Statutul de organizare« și »Regulamentul intern« al școlii, »Regulamentul pentru cursul complementar«, »Planul de învățămînt« și »Regulamentul ministerial pentru examenle publice, private, supletorii și de emendare«, a 20 bani. De asemenea »Monografia« școlii a 2 cor. în care pe lingă istoricul institutului, se află descris edificiul școlii și al internatului în toate amănuntele.

Nagyszeben (Sibiu), în 1 August 1909.

Direcțiunea școlii.

Economie.

— **Rectificare.** În anunțul »Albinei« privitor la acțiunile de a IV-a emisiune, apărut în Nr. 150 este a se ceti: »Terminul pentru prima optare... și nu sortare, cum din eroare s'a publicat.

Tîrgul de bucate din Aradul nou.

27 Iulie 1909.

Grâu nou.

Tîrgul bucatelor a înaintat deja într'atîta, că pe piețele din loc și jur sau adus și grâu nou. Calitatea se deosebește foarte, precum aceasta s'a și prevăzut estim. Tendința afacerii de bucate însă e normală. În piața de azi s'au vîndut:

grâu 100 mm.	13.—13.80
cucuruz 100 mm.	7.30—.—
secară	6.50—.—.70

1) Din care sumă 2 cor. pe lună se contează institutului, pentru susținerea forte-pianelor în stare bună.

ovăș	8.50—.—.60
orz	7.30—.—

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 22 Iulie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jumătate:

Grâu pe Iunie 1909	27.16—27.18
Secară pe Oct.	19.72—19.74
Cucuruz pe Iulie	15.70—15.72
Cucuruz nou Mai	14.06—14.08
Ovăș pe Oct.	15.28—15.30
Rapiță pe Aug.	27.70—27.90

Prețul cerealelor după 100 kigr. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa — — — — —	29 K. 40—30 K. 70 fil.
Din comitatul Albei — —	29 » ——30 » — »
De Pesta — — — — —	29 » ——30 » — »
Bănățanesc — — — — —	29 « ——30 » — »
Ardelenesc — — — — —	29 » ——30 » — »
De Bacica — — — — —	28 » 90—30 » — »
Secară de calitate I. — —	19 » 19—20 » 05 »
Secară de calitate mijlocie	19 » 70—19 » 95 »
Orzul de nutreț, calitate I.	16 » 40—17 » 40 »
Orzul de calitate a II. —	15 » 40—15 » 80 »
Ovăș de calitate I. — — —	20 » 10—20 » 20 »
Ovăș de calitate a II. — —	19 » 65—19 » 95 »
Cucuruz — — — — —	15 » 60—15 » 80 »
Tărîțe — — — — —	12 » 40—12 » 70 »

BIBLIOGRAFII.

A apărut: *I. Ordinațiunea despre vizitarea cârnil.* Traducere de Pavel Tofan, medic veterinar orășenesc în Bistrița.

II. Călăuz pentru comisarii de carne care nu sunt medici veterinari. Traducere de Pavel Tofan, medic veterinar orășenesc în Bistrița.

Au sosit și se află de vânzare la librăria »Tribuna« următoarele cărți:

No. 30 »Căsătoria față de știință, igienă socială« de Dr. A. Iliescu Lespezi.

Nr. 407. Atacul morii și Inecul, trad., de H. C. Lecca 30 fil. plus 5 fil.

No. 25 Catechismul Bisericii Buddhiste de Miază-zi trad. de Gr. Goilav.

Nr. 406. A. I. Odobescu, Mihnea-Vodă cel rău și doamna Chiajna 30 fil. plus 5 fil.

Educația sexelor ediția II. de Dr. Ereclie Sterian. Prețul 1 cor. 50 fil. + 20 fil. porto.

No. 31 »Maieștrii Muzicanți« biografii de O. Pursch.

»Povestiri«, de H. C. Andersen, ilustrate de V. Pedersen, tradus de Ruxanda Vlahuța. Prețul 2.50 cor. plus 30 fil.

No. 26 *Niverneza* de A. Daudet trad. de Ion Bârseanu.

Cântece din popor de P. Ciorogariu. Biblioteca Socce Nr. 42—44. Prețul 80 fil. + 10 fil. porto.

Poezii alese de Gh. Crețeanu, Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Verzi și uscate, Iodoform cu o prefață de Dr. Urechia. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Poșta administrației.

Petru Ardelean. Vârșand. Am primit 12 cor. ca abonament până la finea lui Septembrie 1909.

Lazar Popi. Ciocova. Am primit 6 coroane ca abonament până la 1 Iulie 1909.

Redactor responsabil Constantin Savu.
»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cons.

„LUCEAFĂRUL“

Institut de economii și credit în Vârșeț.

AVIZ!

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii »LUCEAFĂRUL« din Vârșeț, sunt recercați prin aceasta a se folosi de dreptul lor de preferință acordat din partea adunării generale referitor la optarea de acții din emisiunea a doua în înțelesul prospectului din 14 Aprilie a. c. până cel mult în 1 August 1909 st. n. căci dacă până la acest termen nu se vor declara și nu vor participa la subscriere își pierd dreptul de preferință.

Din ședința direcțiunii institutului de credit și de economii »Lucaferul« ținută în 22 crt. st. n.

Direcțiunea.

„SĂTMĂREANA“

Institut de credit și economii, societate pe acții în Seini (Szinérváralja).

Concurs

»SĂTMĂREANA«, institut de credit și economii societate pe acții publică concurs pentru un post de **practicant** pe lângă un salariu anual de 840 cor. și locuință gratuită în localul institutului.

Reflecții au să documenteze, că au absolvat cu maturitate o școală comercială superioară și că posedă deplin în scris și vorbire limba română, maghiară, eventual și germană.

Practicantul ales are să-și ocupe postul imediat după alegere sau cel mult până în 1 Septembrie a. c. st. n.

După un an de serviciu de probă prestat spre îndestulare practicantul va fi numit oficial cu salariu de 1200 cor. și adăus de salariu în înțelesul statutelor.

Recursele se vor trimite până în 8 August st. n. la adresa institutului în Seini-Szinérváralja.

Seini, la 20 Iulie 1909.

Direcțiunea.

MARSCHER ULRİK

PRIMA TOCILĂRIE DE POZSONY, ARANJATĂ PE MOTOR ELECTRIC

POZSONY, Lörinczkapu-u. 19.

Se aduce la cunoștința barbierilor și coafărilor, că fiind această

tocilărie

aranjată de nou conform recerștelor timpului, tocilăritul se face sub inspecțiunea mea proprie și primesc pentru ascuțire și reparaturi tot felul de **instrumente medicale, pentru barbieri și coafări** etc. precum: **briciuri, foarfeci, mașini de tuns părul și barba** etc.

Recomand mai departe briciurile aflătoare în depozitul meu și ascuțite de mine.

În depozit țin: cușite de **Bengal, Jonson și Person**; foarfeci de **Glauber**, mașini de tuns din toate soiurile.

Comandele din provincă se execută prompt și conștientios.

Prețurile de ascuțire pe tocilă pentru coafări:

ascuțit francez	—	—	Cor. —80
jumătate oval	—	—	1—
de tot oval	—	—	1-0
pentru mașini	bucate	—	1-20
pentru foarfeci	—	—	—40

Alexandru Văleanu

magazin de mănuși, de bandaje și de pantofăria ortopedică. Sighetul-Maramurășului.

Piața principală (Főter).

Beșici de gumă americane, beșici de pește — franțuzești.

Prezervative femeiești, Ciocăpi de gumă, suspenzoare, bandaje, mănuși, bandaje „Diana“, — irigatoare.

Execut după comandă medicală, ghetle ortopedice pentru picioare ori-cât de bolnave și dure — roase.

În atențiunea parohilor!

Szentgyörgyi Oszkár

pictor de firme de embleme de biserici și auritor în Marosvásárhely, str. Kossut Lajos 26.

Săvârșesc orice lucru în brașă aceasta în mod de gust frumos și trainic pe lângă garanție. Iasemnez că pictarea bisericilor am studiat-o în decurs de mai mulți ani în București și celelalte orașe mai mari ale României și așa e eschisă orice incorectitate în executare. — La dorință, desemnuri porto-franco.

Cu distincție stimă:

Szentgyörgyi Oszkár.

Schmidutz József

fabricant de instrumente muzicale și magazin de tot soiul de instr. muzicale.

KULA (comit. Baci).

Se capătă: **Violine, goarne, harmonice, tambure** și cele mai bune **gramofoane** precum și orice instrumente muzicale.

Primesc repararea a orice solu de instrumente muzicale cu prețuri ieftine și pe lângă garanție. Țin în depozit violine și cimbele fabricate în țară și străinătate precum și coarde de oțel englez pentru tambure.

Fondat la 1879.

Telefon 107-14.

Bittner János

fabricator de articole bisericesti din aur, — argint și din tot felul de metale. —

Recomandă în atențiunea onor. preoțimi **monumentalele sale obiecte bisericesti originale și în stil curat**, precum și **auritura și argintătura exsoutată prin foc și nefalsificată. Auritură prin — foc dela 21 cor. în sus. —**

Fabrica:

Budapesta IX., Lónyay-utca 23.

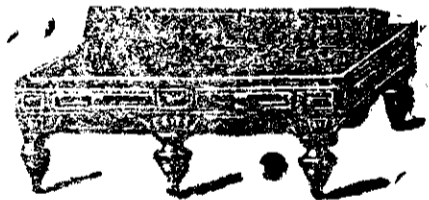
La dorință escurgem la fața locului.

Catalog mare și ilustrat trimitem gratis și franco.

Dosa Farkas

fabricant de biliard

Kolozsvár, Vesselényi Miklos-u. 7.

Depozit de biliard gata Pregătesc mese de biliard și le reparaz a-

tât în oraș, cât și în provincie, imediat. Țin în depozit **bastoane de biliard (daco), chiulele de biliard de bansolin și fildeş (os de elefant), apoi: cretă, piele de biliard, lipici și orice alte lucruri trebuincioase.**

Primesc tot felul de lucrări de instalare pentru **cafenele, cofetării și locuințe.**

Invenție nouă!

Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuintare în economie și acasă, macină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârte cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe minut — pe lângă garanță.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru **destacarea sămânței de lucernă și trifoiu**, de mânat cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmblătit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

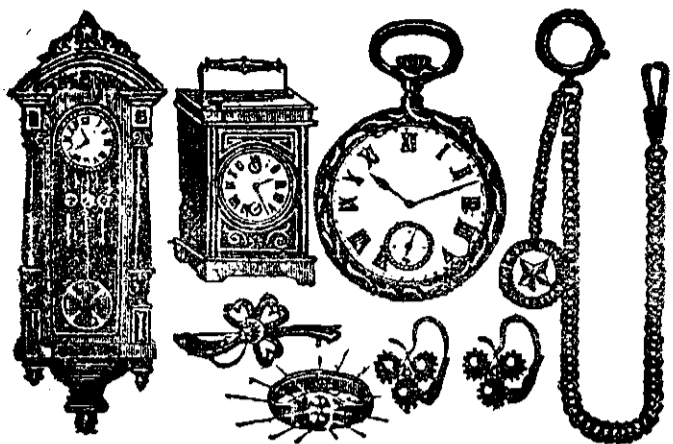
fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparaturi de mașini

ORADEA-MARE

(Nagyvárad) Vilanytelep mellett

IOSIF SCHULLER, optic și orologier

SIGHIȘOARA (Segesvár) Bayergasse 20.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat a totfelul de oroloage de buzunar și de părete și oroloage deșteptătoare, precum și articii optici.

Prăvălie de obiecte de aur și argint signate oficio.

Inele de logodnă după măsură.

Toate lucrările de bransa aceasta se execută cu specialitate, garanță și cu prețuri ieftine.

Dobrowszky Károly

fabricant de cuptoare și magazin de olane în ALBA-IULIA (Gyulafehérvár).

Magazin: In Sibiu la Carol F. Jickeli.

Magazin mare stabil.

Pregătesc olane foarte bune, în stil modern,

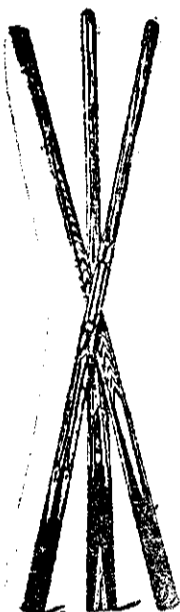
„Patent Fűtő Multiplikator”

brevetat, ușor de încălzit, în colorile cele mai frumoase ș. a. brună, verde, elefant înă, alb, samoa, drap, de colorarea ma-

zerei, merie, albastră, vânătă, brună deschisă, castaie, maiolica etc. pardoseală pentru vane de scaldat, din plăci de porțelan fayenc, vetre pentru fierț din porțelan de colorare albă și albastră. Reparez și transform cuptoare vechi, pe lângă garanță de 2-3 ani.

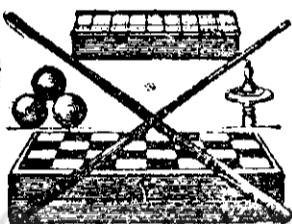
Weisz Géza

fabrică de dacuri pt. biliarde, cheiuri și bile pt. biliarde. Budapesta VII, strada Akácza Nr. 61.

Pregătește tot felul de cheiuri și bile verit. de fildeș, ține în depozit cele mai bune cheiuri, bile veritabile de fildeș, șacuri, domino, bile „Lignum Sanctum” și păjuși de lemn de carpin.

Primește spre reparare cheiuri și bile de fildeș și ambră cu prețuri moderate pe lângă executare solidă și cu punctualitate.

RICHTER și ZEPENEU

pietrari

BISERICA-ALBĂ Szászka-ut 112.

— VÂRȘET — Ferencz József-tér 24.

Recomandăm on. public din Vârșet și jur cele mai moderne

monumente momântiale

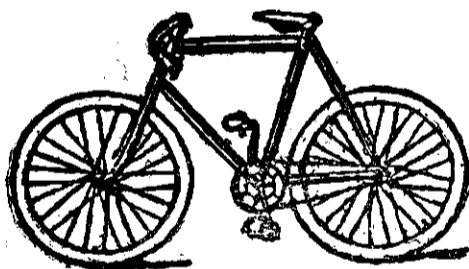
de granit negru șvedian, sienit, labrador, marmoră albă de Ruschița, tra-chist pentru cripte și pentru tot felul de zidiri.

Lucram. din piatră proprie totfelul de lucrări de bransa piatrăriei. Depozit de pietri de hotare.

In atențiunea bicicliștilor!

Cea mai ieftină sursă de cumpărat:

Bicicletă engleză, ajustată complet, cu garanță de 2 ani . . . Cor. 90—
gumi din lăuntru „ 2-50
„ afară „ 4-50
1 păr. pedale engl. „ 4—

Totfelul de părți pentru biciclete cu prețurile cele mai moderate. Mare magazin de gramofone și plăci.

KATZKY ANTAL, mehanic

— TIMIȘOARA - CETATE, Jenőherczeg - utca. —

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 692.

JOHANN BARTHEL

sculptor, auritor și fabricant de iconostase și altare

BR. ȘOV — BRASSÓ, Kereszt-utca. 1.

Exe cu prețuri moderate:

iconostasuri, altare
amvoane, jertfelnicuri

primește renovarea iconostaselor vechi, a altarelor, a jertfelnicilor și a amvoanelor, precum și tot felul de lucruri în bransa asta; cu coperturi pictorilor renumiți pentru pictarea icoanelor, precum și tot felul de aurituri.

Lucza Jozsef

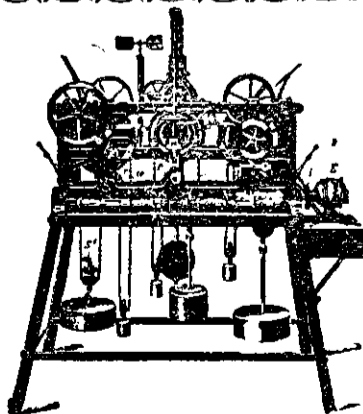
atelier chimic pentru curățitul hainelor
Seğhedin (Szeged), Laudon u. 9

Primește: curățirea și vâpsirea hainelor bărbătești, femeiești, de copii și preoțești, postav de mobile, baine de doliu mai departe

curățirea penelor de pat

cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf.

Comandele din provincă să efectueșc imediat și prompt.

Cea mai mare fabrică de ceasuri de turn din Ungaria
aranjată cu putere de abur:

BODITSI SANDOR

— turnătorie de clopote și ciasornice de turn, în —

BAJA (BACICA).

Recomandă indeosebi cele mai perfecte: **CIASURI de TURN**

pentru biserici, primării, castele, școli și fabrici, cari cu construcție perfectă nouă de tot și înpre lucrare solidă.

Afară de aceia atrage luarea aminte a onorațiilor preoți și a on. comitete bisericești asupra **MAREI TURNĂTORII DE CLOPOTE.** Pregăteșc clopote în toate mărimile. Se reînvoiesc și repară clopote vechi; ciasurile de turn pe lângă chezașie. — Onor. comitete, plebanile și curatorii primesc avant. de aplati în rate. BUDGET GRATIS.